

חולדות

אנטישמיות במשרד-החן

מאז פרסם העולם הזה (813) לראשונה את הידיעה כי בארץ מבקר — כדי להסריט סרט — פאול הארלן, בנו של פיט הארלן ש' הפיק בזמנו של היטלר את הסרט האנטי-שמי היהודי ז'וט, הספיקו רוחות רבים לר' עושי. תומס אינצ'יה (השם שהיה רשום ב' דרכונו התורכי של הארלן) גרם לכמה שצי' רוריות בארץ, השאיר מאחוריו כמה חשדות קטנים, לפחות חשד אחד רציני. אשמים, ב' מידה לא קטנה, בתקרית הארלן: כמה מוס' דות ישראלים רשמיים. כאשר הגיע הגרמני בעל הדרכון התורכי

מעגל סביב למדורה. השולחן הירוק שעל הבמה לא יכול היה להלהיב כמו האש ה' אדומה. אף על פי כן, הורגש שבאולם מרחף קצת יותר מגעועים לימים עברו. היתה זו הרגשה כללית מיוחדת במינה, שהגיעה סגן אלוף אחד להגיד באנחה: "הייתי מגיע רחוק עם הבחורים האלה, אפילו היום." וכאילו להוכיח שאנשי הפלמ"ח עוד כוחם במתניהם, נשמעה דרך המיקרופון פקודה שקטה: חברי הראל מתבקשים לצאת החוצה. הקבוצה יצאה אל הדלתות, למנוע את התפרצותם של כ-300 בחורים שנדחקו בפי' תחים, איימו לשבור את הדלת באם לא נתנו להם רשות כניסה. לא היו אלה יריבים שבאו להפריע, אלא, בחלקם הקטן, פלמחאים

מדוע לא יבקרו: כשהאולפן מתמלא עד אפס מקום, השידור אינו עולה יפה. לפני שנה, כשנתמנה המנהל החדש, בא גם יועץ אמריקאי לעניני רדיו, דניאל אנרייט. בין יתר הצעותיו קבע שיש לעודד את רוון, להפכו לאישיות עוד יותר פופולרית. הצעתו: תכנית מה עסק? שהפכה אחר כך לעשרים מי יודע?

רוון, כרגיל, קיבל את ההצעה בהסתייגות רבה, פתח בשידורים, שהפכו בינתיים ל' מקובלים מאד ואת רוון פופולרי עוד יו' תר משהיה. אפילו חברי צוות הגנאלים הקבוע הפכו מוכרים וידועים לכל ילד ב' תל-אביב. הצעד הבא של רוון היה הגיוני עוד יותר: הוא הבין שעיקר מאויני הרדיו אינם בערים הגדולות, כי אם בעיקר במושבות, קיבוצים ומעברות, מקומות בהם אין לציבור אפשרות ליהנות מקולנוע, תיאטרון, קונצרט ולעתים אפילו עתון. אלה הם ה' מאוינים הנאמנים ביותר של הרדיו. רוון חיפש דרך נוספת לרכוש אותם. הדרך נמצאה.

יוצאים אל העם. שידורי 20 מי יודע? החלו לנדוד בכל רחבי הארץ, בכל מקום הורכב צוות נשאלים מקומי, נשאלו שאלות, צוינו נעלמים שהיו קשורים ב' הווי המקום. נוסף על מכתבי ההערצה הרגילים (כ-10 ליום) המתקבלים לכתובתו של רוון, הומט' רו על שרות השידור עשרות בקשות ל' קביעת מקום ישוב זה או אחר לשידור ה' תכנית. איש מבין חבריו לעבודה לא קנא ברוון קנאה מקצועית או אישית: פופולריותו לא היתה לה הצדקה מקצועית-אוביקטיבית, היא היתה פרי המקרה, פרי המצב העכור של מרבית יתר השידורים. רוון, שעדיין לא שכח את הכמה, החל להיענות להזמנות ל' עשרות להופעות אישיות במקומות רבים. סוחר גרוץ, כשרונותיו המסחריים, ל' עומת זאת, היו זעירים, הוא לא ידע לנצל להגאתו החמירית את פרסומו.

רגע בתחנה, ערך איתם את המישחק לפני המיקרופון. הפעם לא שיחקו על סכום כסף, שיחקו על רעיון. הרעיון לא היה חדש, נוסה קודם לכן כקול ירושלים, נוסה שנים רבות בתחנות בעולם. סוד ההצלחה: אישיות המשרד וכושרו.

לכאורה, הדבר פשוט מאד. לקח לו אדם אינצ'יקלופדיה, הכין שאלות, גירה את רצו' גם של הבריות לבדוק את ידיעותיהם והשכ' לתם. זה נכון לגבי תכנית הרפעימית, מקי' רית, אולם אם מדובר בתכנית-קבע, צריך לדעת לגנון את התכנית, למצוא את הדרך למשוך את המאזין. דרוש קסם אישי, ש' יישמע על גלי האתר, יגיע למקלטו של כל פרט ופרט.

התכנית הראשונה, שנתקיימה לפני ארבע שנים, הצדיקה את השיקול, גילתה כי ל' רוון היו ההתמדה, המיון והאישיות — שהפכו תכנית זו לתכנית הרדיו בהא ה' ידיעה.

סכנה: תשובות. קשה היה לקבוע מה סוד ההצלחה: התכנית או האיש. אנשי המקצוע ידעו כי הפרסום אינו תמיד בבואה לכושר המשרד. אנשים רבים, למשל, הגי' שו תכניות רבות, השקיעו עבודה קשה ימנעת, מבלי שאף מאזין אחר ידע את שמם. ואילו משרד שהכין תכנית כבקשתך, נתפרסם שמו תוך שבועות ספורים. במקרים אלה קבעה התוכנית, לא האדם.

גם תוכניות החידונים כבר נוטו לפני כן על ידי אליעזר זורון (כיום קונסול ישראל בניו-יורק). התכנית נכשלה, האיש לא פור' סם. אך 400 החידונים ששודרו על ידי רוון, הפכו אותו לאיש נודע. היו אלה חידונים למבוגרים ולנוער, על כל נושא, ובכל צורה. ההצלחה לא באה בקלות. החידונים הצ' ריכו קריאה מדוקדקת בכל מיני ספרים, רישום מידי של כל עובדה שיכולה היתה לשמש חומר לשאלה בתכנית הקרובה. צריך היה לדעת לא רק איזו שאלה להציג אלא גם, ובעיקר, כיצד להציג אותה, להיזהר בתשרי' בות.

כששאל על שם מי נקראים אי וירגיניה, למשל, השיב לו נער: "על שם המלכה אליזבת שהיתה בתולה." רוון נתחייך, מיהר להשיב: "אינני יודע אם היתה בתולה או לא, על כל פנים זה על שמה." תשובה מעין זו עלולה היתה לגרום לתגובה חריפה ב' מקצת ממנהלי שרות השידור. אלה — אם כי ידעו את ערכו הגדול בש' ביל השרות — לא נתנו לו כל זכויות מיוחדות. רוון קיבל את המשכורת הממשל'

בעוד שכל אמן, ויהיה זה הגרוע ביותר, קיבל סכומים גדולים כשכר הופעה, לקח הוא סכומים פעוטים להצחיק. לדבריו, לא ידע לעמוד על המקח. "אבל אני לומד," הוא מחייך. בזמן האחרון החלו רבים לטעון כי רוון נוצל יותר מדי ותכניותיו נמאסו. אמר מאזין: "קולו ורדף אותי בכל מקום. גם מוון טוב, אי אפשר לאכול כל הזמן." ב' עצמו היה מסכים אף הוא למעט ב'

גרמני פאול הארלן (שמאל) וחברו ברמת-גן: פרפורי גטיסה

לישראל, פנה ללשכת העתונות הכמשלחית, הראה שם המלצות מאת משרד הרוץ, ביקש עזרה בהכנת סרט עובדתי שמטרתו היתה, לדבריו, "לכפר על פשעי העולם כלפי ה' עם היהודי." שירותי המודיעין הפנו אותו לחברת כרמל פילם, שכונת מונטיפיורי, תל-אביב, ביקשו מהחברה להגיש להארלן ול' חברו הגרמני, שבא אתו, את כל העזרה, להעמיד לרשותם ציוד ועובדים.

מברק בהז' החברה נענתה לבקשה, התמלאה לראות כי השנים סירבו להעזר ב' צלמים, ביכרו לעבוד בעצמם במסרתה. טען אחד מהם: "הייתי עו רו של רוסלניג," אולם הצילומים שנעשו על ידו לא הוכיחו בקי' אות רבה.

באופן רשמי ייצגו שני הגרמנים את חבר' רת מדי'ן, שמושבה בפריז. בדרכניהם נר' שם כי הם תושבי איסטנבול, ולאנשים שו' גים שפגשו, מסרו נוסחאות שונות: לאחד דים אמרו כי הם פולנים, לאחרים כי הם צ'כים. כסף לא היה ברשותם והם הבטיחי' לחברת כרמל להשאיר את מכוניתם, כע' בון, עד שיחזרו שנית לארץ, ישלמו, בעד השירותים שקיבלו, סך כולל של 600 דולר.

החשד נגדם התעורר לילה אחד, כאשר באו השנים למלון ריץ, רחוב הירקון, תל-אביב, מושב לשכת המודיעין הממשלחית, הו' יעה לשוער כי הם מחפשים מברק בהול שהגיע עבורם. השוער הניח להם להכנס. אותה שעה הופיע במקום משה ("מוישי") פרלמן, ראש שרותי המודיעין, שאל אותם למעשהם ב' שעה כה מאוחרת. בתשובה פתח הארלן — אינצ'יה בשורה של גידופים, הוסיף: "אתם אנשים מוזרים מאד ועם מזור מאד."

איך שוחטים. תקרית זו גרמה לגילוי מקרה קודם: שני המסריטים ביקשו לצלם ולהקליט את פרטי השחיטה היהודית ב' בית המטבחיים ברמת-גן. מנהל המקום, ד"ר אברהם לויט, סרב להרשות להם לצלם את השחיטה עצמה, אולם הסכים שיצלמו ב' מקום תמונות אחרות.

שני הגרמנים חיכו עד שד"ר לויט יעדר יום אחד מן המקום, הערימו בנקל על ה' עובדים, צילמו את פרפורי הגטיסה של ה' בהמות השחוטות. השלשונות, לזם נודע הדבר, חששו, בצדק, פן צלומים אלה ישמ' שו חומר אנטישמי, דרשו מן המסטרסה ש' תחריט אותם. צעד זה גם עודד את עזיבתם של שני הגרמנים, בראשית השבוע. החשד נגדם: הארלן הבן אסף בישראל חומר ל' סרט תעמולה אנטישמי, וזאת בחסות משרד החוץ הישראלי ושרותי המודיעין של ה' מדינה.

לשעבר, שאחרו לבוא, גילו כי לא נשאר להם מקום בפנים, וירושלמים פשוטים שטעי' נתם היתה קריעת לב: "נתנו להכנס, אין לאן ללכת בע'ב שבת!"

אולם בסופו של דבר היה זה ערב השבת העליו ביותר בירושלים זה זמן רב. בשעה 2 בבוקר עוד בקעו מכר ציון שירי הפלמ"ח והירות סוערות, ובשעה מוקדמת לפנות בוקר' התארגנה קבוצה של פלמחאים שערכו קומ' זיץ אמיתי, זללו כריכים של נקניק יבוא, חיטלו מספר ניכר של בקבוקי יין והפליטו כמות עצומה של ציזובות.

עתונות

שחרית

לשרשרת העתונים המפלגתיים, עומד ל' התוסף בקרוב כתב'עת חדש: המפלגה ה' פרוגרסיבית תוציא עתון יומי בירושלים, בשיתוף עם מערכת הג'רוסלם פוסט, בהני' הלתי של עורך הפוסט בפועל, טדי לוריא, בעוד שהעורך הרשמי, מטעם המפלגה, יהיה אידיב כהן.

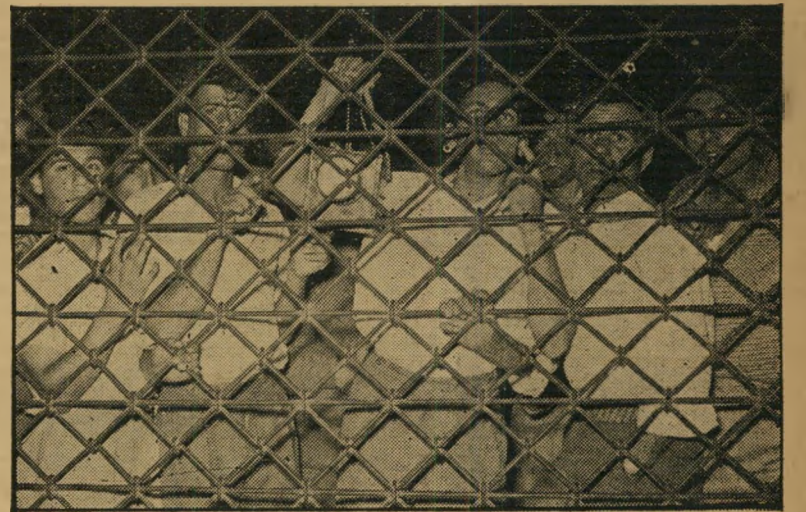
העתון העברי, שישא את השם שחרית, יש' תמש, בשלב הראשון, בכל הידיעות של שותפו האנגלי. אם העתון יצדיק את קיו' מו, יופרדו מנגנוני שני העתונים, והעתון הפרוגרסיבי יקים לו מערכת משלו.

יחיד מבין העתונים הקיימים העלול ל' הפגע מהוצאת העתון הוא הארץ, שחברי ואוהדי המפלגה הפרוגרסיבית ראו בו את שגרשום העברי, אולם הפרוגרסיבים לא שכחו שגרשום שוקן תקע בהם, לא פעם, ברגעים מכריעים ביותר, סכיץ בגב', הפצים מזמן להיות בלתי-תלויים בחסדיו של העתון ה' בלתי-תלוי.

יתר על כן, אם ירצה העתון לעודד את רגשותיהם הפטריוטיים של תושבי ירוש' לים, להקניט מקום נרחב לידיעות מקומ' יות ירושלמיות, יתכן שיוכנה, בהיותו ה' עתון העברי האחד היוצא לאור בירושלים, לכמה מאות קוראים נוספים.

התאריך שנקבע להופעת הגליון הרא' שון: ראשית חודש יולי. לגבי ירושלים, בה נכשלו עתונים עברים רבים בעבר, תהיה אותה שחרית של בוקר קיץ, סגריית ביותר לשחרית.

למשל: כאשר פירסם, ערך הבחירות נכנסת הראשונה, כתבה קטלנית על ההרכב הכל של רשימת המועמדים הפרוגרסיבית, וכאשר הולייץ, לפני הבחירות לנסת ה' שניה על מפלגת הצי"כ.

באי כינום הפלמ"ח המאוכזבים בירושלים: קריאה קודעת לב

שידורים. כיון שהדבר לא אפשר לו, השת' דל לגונום ולשנותם ככל האפשר.

הדעה ההפוכה באה מילדה בת 16 שה' שיבה לטענות שקול ישראל הפך קול שמואל. כתבה ניצה פרדו: "הלואי וזה היה נכון..." אני מוכנה לשמוע אותך בכל מקום... במ' קום קונצרט, במקום תסכית ואפילו במקום חדשות."

כינוסים

כמות של ציזובות

המודעות היו צנועות: יוצאי הפלמ"ח בירושלים הוזמנו למסיבה בערב שבת בקול' גוע ציון (1350 מקום). קוטנן של המודעות לא הפריע: האולם היה מלא מפה לפה. אכן, האווירה לא היתה פלמחאית ביותר. שרות ומושבים מסומנים אינם תחליף ל'

תית המגיעה לו בדרגתו כעורך תכניות (כ' 150 ל"י). ככל עובדי השרות, וכאיש רדיו מובהק, לא נהנה גם הוא מן המצב העגום שבו היה נתון שרות השידור, שגם המנהל החדש משה ("מוישי") פרלמן, לא הצליח ל' שנותו.

ראנה מתמדת. אך הפופולריות האיר' שית הלכה וגברה. שוטרי הקריה התרגלו לתופעה השבועית של זרם עצום של יל' דים הנוהר לאולפני קול ישראל מדי מוצאי שבת. אולם רוון לא נרגע, עד היום הוא עומד ליד האולפן, מודאג מאד, שמא לא יהיה לו קהל.

למהגדסי הרדיו הוסיף כל הענין דאגות מיוחדות. כל אדם הפוגש ברוון ברחוב, שואל אותו אם יוכל להיות נוכח בשידור מקבל את תשובתו רחבת הלב: "בבקשה, למה לא ז' למהנדסים היו סיבות חשובות